



4. Report of the National Review of Services for Disabled Children [Electronic Resource]. – Access Mode : <http://www.scotland.gov.uk/Publications/2011/02/25151901/1>. – Title from the Screen.

Ольга Тарабан

ДО ПИТАННЯ КОМУНІКАТИВНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНІЙ МОВИ

Важливою складовою демократичного суспільства є орієнтація на гуманістичні цінності світової культури. Громадськість, політики, науковці та освітяни дедалі глибше усвідомлюють потребу у побудові єдиної Європи, зокрема, наукового й освітянського простору без кордонів [2].

Основними напрямками оновлення змісту вищої освіти є: особистісна орієнтація системи освіти, забезпечення якості освіти на основі новітніх досягнень науки, культури і соціальної практики [1].

Формується характерна тенденція до посилення комунікативної спрямованості навчального процесу, його наближення до реального процесу спілкування. Отже, методичним змістом сучасного уроку іноземної мови має бути комунікативність.

Найбільш вагомий внесок в обґрунтування комунікативного підходу зробили найпошлюбніші його прихильники: Г. Уїдоусан, У. Литлвуд (Англія), Г. Піфо (Німеччина), Ю. Пассов (Росія).

Комунікативний підхід орієнтований на організацію процесу навчання, адекватного процесу реального спілкування завдяки моделюванню основних закономірностей мовленнєвого спілкування (в інтерпретації Ю. Пассова), а саме:

1) діяльнісний характер мовленнєвого спілкування, що втілюється в комунікативній поведінці вчителя як учасника процесу спілкування, і в комунікативно вмотивованій, активній поведінці учня як суб'єкта спілкування та навчання;

2) предметність процесу комунікації, яка має бути змодельована обмеженням, але точно визначеним набором предметів обговорення (тем, проблем, подій);



3) ситуації спілкування, що моделюються, як найтипівіші варіанти стосунків учнів між собою;

4) мовленнєві засоби, які забезпечують процес спілкування та навчання в даних ситуаціях [4].

Ю. Пассов висуває принципи комунікативного підходу:

1) мовленнєва спрямованість навчального процесу, яка полягає не стільки в тому, що ставиться мовленнєва практична мета (це характерно для багатьох інших методів), скільки в тому, що шляхом до цієї мети є саме практичне користування іноземною мовою;

2) індивідуалізація при керівній ролі її особистісного аспекту як головного засобу створення мотивації та активності учнів з урахуванням їх життєвого досвіду, контексту діяльності, сфери інтересів, емоційної сфери і статусу конкретної особистості в колективі;

3) функціональність, яка забезпечує відбір іншомовного матеріалу, адекватного процесу комунікації;

4) ситуативність, що розглядається як засіб мовленнєвої стимуляції і як умова розвитку мовленнєвих навичок; при цьому під ситуацією розуміють систему взаємовідносин співрозмовників, яка відбивається в їх свідомості;

5) новизна, яка проявляється в постійній зміні предмета розмови, обставин, завдань [4].

Найважливішою характеристикою комунікативного підходу є використання автентичних матеріалів, тобто таких, які реально використовуються носіями мови. Мовленнєва взаємодія учнів проходить за співучастю вчителя в найрізноманітніших формах: парах, тріадах, невеликих групах, з усією групою. З самого початку учні оволодівають усіма чотирма видами мовленнєвої діяльності на понадфразовому і текстовому рівнях при обмеженому використанні рідної мови [6].

Для досягнення комунікативної компетенції вчитель іноземної мови використовує новітні методи навчання, що поєднують комунікативні та пізнавальні цілі. Інноваційні методи



навчання іноземних мов, які базуються на гуманістичному підході, спрямовані на розвиток і самовдосконалення особистості, на розкриття її резервних можливостей і творчого потенціалу, створюють передумови для ефективного поліпшення навчального процесу. Основними принципами сучасних методів є: рух від цілого до окремого, орієнтація занять на учня (*learner-centered lessons*), цілеспрямованість та змістовність занять, спрямованість їх на досягнення соціальної взаємодії при наявності віри у вчителя в успіх своїх учнів, інтеграція мови та засвоєння її за допомогою знань з інших галузей наук. Існують різні варіанти цього напряму в сучасній методиці, які мають різні назви – «*Whole Language Content Approach*», «*Cognitive Approach*», «*Content-Based ESL Program*», «*Cognitive Academic Language Approach*», «*Co-operative Learning*», «*Interactive training*» [6].

Таким чином, можна зробити висновок, що комунікативна методика навчання англійській мові сприяє закладенню основ володіння англійською мовою саме як засобом спілкування. Методи навчання іноземних мов, які ґрунтуються на гуманістичному підході, допомагають розкрити творчий потенціал учнів і сприяють розвитку та самовдосконаленню навчально-комунікативного процесу, формуванню майбутніх свідомих патріотів своєї країни, толерантних громадян світу. А це забезпечує входження України до європейського освітянського простору.

ЛІТЕРАТУРА

1. Коваленко О. Концептуальні зміни у викладанні іноземних мов у контексті трансформації іншомовної освіти / О. Коваленко // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2003. – № 3. – С. 34–37.
2. Крючков Г. Болонський процес як гармонізація Європейської системи вищої освіти / Г. Крючков // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2004. – № 5. – С. 25–29.
3. Пассов Е. И. Коммуникативный метод обучения иностранному говoрению / Е. И. Пассов. – М. : Просвещение, 1985. – 175 с.
4. Пассов Е. И. Коммуникативность обучения – в практику школы: Из опыта работы [книга для учителя] / Под ред. Е. И. Пассова. – М. : Просвещение, 1985. – 127 с.